

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudců JUDr. Jiřího Pally a JUDr. Milady Tomkové v právní věci žalobce: **S. Š.**, zastoupeného JUDr. Milanem Ostřížkem, advokátem, se sídlem Stodolní 977/26, Ostrava - Moravská Ostrava, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 24. 5. 2006, ve znění usnesení žalované ze dne 25. 4. 2007, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 20. 8. 2008, č. j. 20 Cad 70/2006 - 55,

takto:

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovaná **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 24. 5. 2006, č. X, zamítla žalovaná žádost žalobce (dále též „stěžovatel“) o plný invalidní důchod pro nesplnění podmínek § 40 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“). Žalovaná v odůvodnění tohoto rozhodnutí uvedla, že podle posudku lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení v Bruntále ze dne 14. 4. 2006 se žalobce stal plně invalidním podle § 39 odst. 1 písm. a) zákona o důchodovém pojištění ode dne 29. 3. 2006. Doba pojištění činí u pojištěnce ve věku nad 28 let pět roků, přičemž potřebná doba pojištění se zjišťuje z období před vznikem plné nebo částečné invalidity, a jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z posledních deseti roků před vznikem plné invalidity. V rozhodném období před vznikem invalidity, tj. v době od 29. 3. 1996 do 28. 3. 1996, získal žalobce pouze 4 roky a 236 dní pojištění, a proto byla jeho žádost o plný invalidní důchod zamítnuta. Usnesením ze dne 25. 4. 2007, č. X, opravila žalovaná podle § 70 zákona

č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „spr. ř.“), zjevnou nesprávnost v psaní, a sice chybně uvedené datum rozhodného období pro posouzení nároku na plný invalidní důchod, kdy bylo v původním rozhodnutí nesprávně uvedeno období od 29. 3. 1996 do 28. 3. 1996 namísto správného období od 29. 3. 1996 do 28. 3. 2006.

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 20. 8. 2008, č. j. 20 Cad 70/2006 - 55, žalobu proti uvedenému rozhodnutí žalované jako nedůvodnou zamítl. Podle soudu uplatnil žalobce v žalobě dva žalobní body. Prvním z nich bylo tvrzení o dřívějším datu vzniku plné invalidity, kdy byl žalobce přesvědčen o tom, že jeho dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav vznikl dříve, než stanovil posudkový lékař, konkrétně již před dnem 20. 12. 2003. Dále žalobce namítl, že žalovaná nesprávně stanovila rozhodnou dobu od 29. 3. 1996 do 28. 3. 1996 a nevydala žádné opravné rozhodnutí.

Soud si s ohledem na námitku žalobce, že jeho nemoc má dlouhodobý charakter, vyžádal posudek o zdravotním stavu žalobce u Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, pracoviště Ostrava (dále jen „posudková komise“), aby mohlo být zjištěno případné jiné datum vzniku invalidity. Žalobce byl dvakrát vyzván, aby se podrobil vyšetření za hospitalizace. Na základě žádosti soudu byl rovněž svým advokátem poučen o nutnosti podrobit se tomuto vyšetření, avšak k němu se nedostavil. Posudková komise proto nemohla vypracovat posudek o zdravotním stavu žalobce, neboť stav věci nemohl být zjištěn v rozsahu nezbytném pro vydání soudem požadovaného posudku. Soud pak dále neprováděl další dokazování ke zjištění žalobcovy invalidity a data jejího vzniku a uvedl, že jelikož se žalobce domáhal posunutí data plné invalidity, bylo jeho povinností poskytnout k tomu součinnost. Vzhledem k nedostatečné součinnosti žalobce jej soud nadále považoval za plně invalidního ode dne 29. 3. 2006, tedy od data prokázaného v předcházejícím správním řízení. Pokud jde o námitku nesprávně určené doby od 29. 3. 1996 do 28. 3. 1996, pak žalovaná v průběhu soudního řízení vydala usnesení podle § 70 spr. ř. a označení rozhodného období opravila na dobu od 29. 3. 1996 do 28. 3. 2006, neboť se jednalo o pouhou zřejmou nesprávnost v písemném vyhotovení rozhodnutí.

Soud dále uvedl, že podle § 40 odst. 1 písm. f) zákona o důchodovém pojištění činí potřebná doba pojištění u pojištěnce ve věku nad 28 let pět roků pojištění. Podle odst. 2 téhož ustanovení se potřebná doba pojištění zjišťuje z období před vznikem plné invalidity a jde-li o pojištěnce nad 28 let, pak z posledních deseti let před vznikem plné invalidity. Žalobce v průběhu správního řízení ani v řízení před soudem nenabídl důkazy o další době zaměstnání, proto soud vzal za prokázané, že žalobce v období deseti let před vznikem plné invalidity nezískal alespoň 1825 dní pojištění, tedy potřebných pět let. Soud se nezabýval možností dodatečného zaplacení pojistného za scházející dobu, neboť tato skutečnost nemůže mít vliv na toto soudní řízení. V případě zpětného doplacení se totiž taková doba stává dobou pojištění nejdříve ode dne zaplacení pojistného. Soud poukázal také na § 40 odst. 2 větu první zákona o důchodovém pojištění, podle něhož se podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na plný invalidní důchod považuje za splněnou, též byla-li tato doba získána v kterémkoliv období deseti roků dokončeném po vzniku plné invalidity.

Ve včasné a zástupcem stěžovatele doplněné kasační stížnosti stěžovatel navrhl, aby rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 20. 8. 2008, č. j. 20 Cad 70/2006 - 55, byl zrušen a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení. Stěžovatel konkrétně namítl, že postup posudkové komise nebyl v souladu se zásadou *lege artis*, neboť doporučené pracoviště psychiatrické kliniky Fakultní nemocnice Olomouc nebylo vybaveno pro hospitalizaci a vyšetření pacienta s diagnózou stěžovatele. Navíc stěžovatel poskytoval součinnost, když se telefonicky spojil s uvedeným pracovištěm Fakultní nemocnice Olomouc, kde vysvětlil svou diagnózu, a bylo mu sděleno, že podmínky na tomto pracovišti neumožňují jeho objektivní vyšetření, a proto se dohodl, že k hospitalizaci nenastoupí. Tuto skutečnost sdělil soudu prostřednictvím svého advokáta. Pokud jde o stanovení rozhodného období, původně nesprávně uvedeného od 29. 3. 1996 do 28. 3. 1996, je stěžovatel přesvědčen o tom, že tuto vadu nebylo možné odstranit usnesením podle § 70 spr. ř., nýbrž mělo být vydáno nové rozhodnutí. Ve vztahu k možnosti doplacení zbývající doby pojištění stěžovatel uvedl, že jej Okresní správa sociálního zabezpečení v Bruntále nesprávně informovala o možnostech doplnit „dobu zaměstnání“ tak, aby splnil podmínky pro plný invalidní důchod. Důvody kasační stížnosti přitom stěžovatel podřadil pod ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatel v ní namítá důvody podle § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s.; rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

První důvod kasační stížnosti je uveden v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., podle něhož lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit. Pod tento důvod kasační stížnosti lze podřadit námitku stěžovatele, že žalovaná pochybila, pokud opravila písařskou chybu ve svém rozhodnutí ze dne 25. 4. 2006, č. X, postupem podle § 70 spr. ř. a nikoliv vydáním nového rozhodnutí, jakož i námitku stěžovatele, že byl Okresní správou sociálního zabezpečení nesprávně informován o možnosti doplacení chybějící doby pojištění.

První námitku týkající se opravy zjevné nesprávnosti v rozhodnutí žalované neshledal Nejvyšší správní soud důvodnou. Podle § 70 spr. ř. *opravu zřejmých nesprávností v písemném vyhotovení rozhodnutí na požádání účastníka nebo z moci úřední usnesením provede správní orgán, který rozhodnutí vydal. Týká-li se oprava výroku rozhodnutí, vydá o tom správní orgán opravné rozhodnutí. Prvním úkonem správního orgánu ve věci opravy je vydání tohoto rozhodnutí. Právo podat odvolání proti opravnému usnesení anebo opravnému rozhodnutí má pouze účastník, který jím může být přímo dotčen.* V původním rozhodnutí žalované ze dne 24. 5. 2006, č. X, bylo nejprve uvedeno, že potřebná doba pojištění

se počítá z posledních deseti roků počítaných zpět před vznikem plné nebo částečné invalidity. Následně žalovaná uvedla, že v rozhodném období před vznikem invalidity, tedy v době od 29. 3. 1996 do 28. 3. 1996, získal žalobce pouze 4 roky a 236 dní pojištění. Je nasnadě, že se jednalo o písarskou chybu, kdy u druhého data byl nesprávně uveden letopočet. Ostatně tyto chybně uvedené časové údaje ani nevytvářely žádný reálný časový úsek. Podle názoru Nejvyššího správního soudu, jenž je shodný s názorem krajského soudu, žalovaná nepochybila, pokud v souladu s § 70 spr. ř. usnesením ze dne 25. 4. 2007, č. X, opravila tuto zřejmou nesprávnost v písemném vyhotovení napadeného rozhodnutí. Jelikož se oprava netýkala výroku rozhodnutí žalované ze dne 25. 4. 2006, č. X, nebylo třeba vydávat opravné rozhodnutí, jak se domníval stěžovatel.

Druhou námitkou spadající pod důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. je tvrzení stěžovatele o tom, že byl Okresní správou sociálního zabezpečení v Bruntále nesprávně informován o možnosti zpětně doplatit doby pojištění. Podle § 6 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění *jsou pojištění účastny též ostatní osoby starší 18 let, jestliže podaly přihlášku k účasti na pojištění. Účast na pojištění osob uvedených ve větě první je však možná v rozsahu nejvýše deseti let; za dobu přede dnem podání přihlášky je přitom účast na pojištění možná nejvýše v rozsahu jednoho roku bezprostředně před tímto dnem.* Ze zákona o důchodovém pojištění tedy skutečně vyplývá možnost doplatit pojistné až jeden rok zpětně prostřednictvím tzv. dobrovolného pojištění a případně tak získat potřebnou dobu pojištění. Tato skutečnost však nemá žádný význam, neboť žalovaná v dané věci rozhodovala o žádosti žalobce o plný invalidní důchod za situace, kdy pojistné zpětně doplaceno nebylo. Dále pak podle § 40 odst. 2 věty druhé zákona o důchodovém pojištění *se podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v kterémkoliv období deseti roků dokončeném po vzniku invalidity; u pojištěnce mladšího 24 let činí přitom potřebná doba pojištění dva roky*, takže pojištěnec může za určitých okolností splnit potřebnou dobu pojištění i v období po vzniku invalidity. Ze všech uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. není dán.

Další důvod kasační stížnosti je uveden v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Podle tohoto ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu nepřezkoumatelnosti rozhodnutí soudu prvního stupně, která může spočívat v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě též v jiné vadě řízení, mohla-li mít tato vada za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé. Obsah další námitky stěžovatele lze v souzené věci podřadit pod tzv. jinou vadu řízení, jež mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé. Pochybení soudu spatřuje stěžovatel v tom, že posudková komise nepostupovala *lege artis*, jelikož mu doporučila vyšetření s hospitalizací na psychiatrické klinice Fakultní nemocnice Olomouc, jež nebyla vybavena pro hospitalizaci a vyšetření pacienta s jeho diagnózou. Z tohoto důvodu vyšetření nepodstoupil, o čemž byl soud informován. Podle § 16a odst. 3 písm. c) zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, *je předseda posudkové komise oprávněn vyzvat fyzickou osobu, jejíž zdravotní stav je posuzován pro účely vydání posudku podle § 4 odst. 2, aby se podrobila vyšetření svého zdravotního stavu v určeném zdravotnickém zařízení nebo jinému odbornému vyšetření; tato osoba je povinna výzvě vyhovět.* Ze spisové dokumentace vyplývá, že stěžovatel byl poprvé pozván k podstoupení vyšetření na psychiatrické klinice Fakultní nemocnice Olomouc dne 3. 9. 2007, z něhož se omluvil. Následně byl stěžovatel pozván

k hospitalizaci na 12. 11. 2007, přičemž uvedeného dne se k hospitalizaci nedostavil a následného dne se ozval telefonicky a dotazoval se na to, jaké věci si má s sebou přinést k hospitalizaci. Poté se však již neozval a k hospitalizaci se bez omluvy nedostavil. Nedostatečnost vybavení uvedeného zdravotnického zařízení stěžovatel v řízení před krajským soudem odůvodnil pouze absencí samostatných pokojů, aniž vysvětlil, z jakých důvodů by tato skutečnost bránila jeho hospitalizaci a řádnému vyšetření, když v tomto směru nepředložil žádnou lékařskou zprávu, která by o reálnosti takové obavy svědčila, ačkoliv tak ve sdělení ze dne 7. 9. 2007 přislíbil učinit. Stěžovatel byl přitom poučen, že bez zmíněného lékařského vyšetření nebude možné posoudit jeho zdravotní stav ve vztahu k případnému dřívějšímu vzniku plné invalidity. Krajský soud v Ostravě tedy nepochybil, pokud za situace, kdy nebylo možné provést vyšetření stěžovatele, z něhož by posudková komise mohla vyvodit příslušné posudkové závěry ohledně případného jiného data vzniku invalidity, považoval za datum vzniku plné invalidity stěžovatele den 29. 3. 2006 a následně žalobu zamítl proto, že stěžovatel nezískal k tomuto datu potřebnou dobu pojištění v délce trvání pěti let, nýbrž toliko v délce 4 roků a 236 dní. Důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. tedy rovněž není dán.

S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl. Současně v souladu s ustanoveními § 120 a § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. nepřiznal žalované právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť stěžovatel v něm neměl úspěch a správnímu orgánu takové právo ve věcech důchodového pojištění nepřísluší.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. dubna 2009

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda

senátu